

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ PaeDr. A. H.** bývajúcej v N. **2/ Ing. H.**, bývajúceho v N., zastúpených JUDr. M. Ď., advokátom v N., proti žalovanému **J. R.**, bývajúcemu v N., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného **A. – S. p. a. s.**, so sídlom v B. **o náhradu škody 995,82 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14 C 245/2003, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. februára 2010 sp. zn. 5 Co 255/2009, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. februára 2010 sp. zn. 5 Co 255/2009 v napadnutej časti **o d m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra rozsudkom z 19. marca 2008 č. k. 14 C 245/2003 – 177 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/ sumu 30 000 Sk (995,82 €) s 12,5 % úrokom z omeškania ročne od 29. 10. 2003 do zaplatenia , náhradu trov konania 47 242,40 Sk (1 568,16 €) k rukám ich právneho zástupcu a na účet súdu trovy štátu 2 932 Sk (97,32 €), do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku (uplatnených úrokov z omeškania) žalobu zamietol. Uviedol, že žalovaný porušením právnej povinnosti zavinił (15. 10. 2001) dopravnú nehodu , pri ktorej došlo k poškodeniu motorového vozidla vo vlastníctve žalobcov, čím im vznikla škoda. Bolo preukázané splnenie všetkých

predpokladov zodpovednosti žalovaného za túto škodu (porušenie povinnosti, vznik škody , príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením právnej povinnosti a zavinenie). Pri určení výšky škody, ktorú žalobcovia v uplatnenej výške vzhľadom na časový odstup od dopravnej nehody nevedeli preukázať , súd postupoval podľa ustanovenia § 136 O. s. p. Vychádzal pritom z vykonaného dokazovania , keď znalec Ing. O. Č. ustálil maximálnu škodu na motorovom vozidle žalobcov vo výške 35 738 Sk (1 186,28 €) a minimálnu škodu vo výške 31 357 Sk (1 040,86 €) . Žalobcom potom priznal náhradu škody v uplatňovanej výške (30 000 Sk - 995,82 €) . Dospel k záveru, že žalovaný sa dostal do omeškania až dňom 29. 10. 2003 (nasledujúcim po tom čo mu bola doručená žaloba) , preto uplatnený úrok z omeškania priznal od tohto dňa. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p. a trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd Nitra na odvolanie vedľajšieho účastníka uznesením zo 17. decembra 2008 sp. zn. 5 Co 127/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Bol toho názoru, že v konaní zostala sporná výška škody uplatnenej žalobcami uviedol, že preto treba opätovne prehodnotiť výšku materiálových a pracovných nákladov spojených s uvedením poškodenej veci (motorového vozidla) do pôvodného stavu vrátane otázky priznania DPH (žalobcovia náhradné diely nekúpili ani nevykonali žiadnu opravu). Konštatoval , že pri každom nároku na náhradu škody je súd povinný skúmať (ne) existenciu podmienok podľa § 450 Občianskeho zákonníka (moderačné právo).

Okresný súd Nitra (v poradí druhým) rozsudkom zo 17. augusta 2009 č. k. 14 C 245/2003 – 250 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 995,82 € s 12, 5 % úrokom z omeškania ročne od 29.10. 2003 do zaplatenia, náhradu trov konania 2 163,28 € k rukám ich právneho zástupcu a na účet súdu trovy štátu 156, 99 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Mal preukázané splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcom prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že medzi účastníkmi zostala sporná výška škody, lebo žalobcovia poškodené motorové vozidlo neopravili a používali ho až do jeho predaja t. j. do roku 2004. Preto uplatnil postup podľa § 136 O. s. p. a s prihliadnutím na výsledky vykonaného dokazovania ustálil výšku škody na 31 357 Sk (1 040,87 €). Keďže žalobcovia uplatnili škodu vo výške 30 000 Sk (995,82 €) , priznal im nárok len v tejto výške. Námietku týkajúcu sa uplatnenej DPH vyhodnotil za nedôvodnú.

Dospel k záveru, že nebolo preukázané splnenie podmienok na zníženie škody podľa § 450 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p. a trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd Nitra na odvolanie vedľajšieho účastníka (v poradí druhým rozhodnutím) rozsudkom zo 17. februára 2010 sp. zn. 5 Co 255/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej – vyhovujúcej časti výroku, vo výroku o náhrade trov konania účastníkov a výroku o náhrade trov konania štátu zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 796,65 € s 12, 5 % úrokom z omeškania ročne od 29. 10. 2003 do zaplataenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku žalobu žalobcov 1/, 2/ nad priznanú sumu s príslušenstvom zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov prvostupňového konania. Žalobcom 1/, 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov konania štátu v sume 22, 11 € a žalovanému nahradiť trovy konania štátu v sume 88, 50 €, na účet Okresného súdu Nitra všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcom 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Nestotožnil sa s výškou škody určenou súdom prvého stupňa odhadom podľa § 136 Občianskeho zákonníka, ktorá mala vzniknúť na motorovom vozidle žalobcov pri dopravnej nehode dňa 15. 10. 2001, pretože vzhľadom na samotný vznik škody, spôsob jej odstránenia, ako aj s prihliadnutím na špecifiká danej veci, je neprimeraná. Uviedol, že určenie výšky nároku úvahou súdu v zmysle uvedeného ustanovenia prichádza do úvahy iba vtedy, ak je nárok preukázaný, pokiaľ ide o jeho právny základ, pričom ťažkosti spôsobuje úplná nemožnosť obstarania skutkových zistení alebo možnosť ich obstarania iba s nepomernými ťažkosťami. Nepomerné ťažkosti pri zisťovaní výšky nároku môžu byť aj neprimeranými nákladmi na zisťovanie okolností rozhodujúcich pre výpočet výšky nároku. Takáto úvaha súdu musí mať vždy podklad v zistení skutočností, ktoré súdu umožnia určité kvantitatívne posúdenie základných súvislostí. V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu došlo k naplneniu všetkých predpokladov možnosti určenia výšky škody žalobcov úvahou súdu v zmysle § 136 O. s. p., pričom podporou pre takto určenú výšku škody sú údaje obsiahnuté v znaleckom posudku znalca Ing. Ota Červenku, ako aj iné dôkazy vykonané súdom prvého stupňa. Vzhľadom na nepopierateľný nárok žalobcov 1/, 2/, na náhradu škody voči žalovanému, o výške tohto nároku s prihliadnutím na okolnosti a špecifiká danej veci rozhodol za použitia § 136 O. s. p. tak ako vyplýva z výroku jeho rozhodnutia. O náhrade

trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 2 O. s. p. a trovách štátu podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 148 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v rozsahu výrokov, ktorým bola žaloba nad priznanú sumu s príslušenstvom zamietnutá, žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov prvostupňového konania a žalobcom nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania, podali dovolanie žalobcovia. Navrhli v napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalovanému bude uložená povinnosť zaplatiť im 199, 17 € (zvyšok nároku zamietnutý odvolacím súdom) s úrokom z omeškania 12, 5 % ročne od 29. 10. 2003 do zaplataenia, náhradu trov prvostupňového konania 2 163, 28 €, náhradu trov odvolacieho konania 114, 50 € a náhradu trov dovolacieho konania 234, 12 € na uvedený účet ich právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Namietali tzv. inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p.). Uviedli, že krajský súd pri svojom nesúhlase s výškou škody určenej súdom prvého stupňa odhadom podľa § 136 O. s. p. v sume 995, 82 € vychádzal iba z tvrdenia, že je neprimeraná a bez bližšieho vysvetlenia skonštatoval, že za dôvodnú považuje škodu vo výške 796, 65 €. Takýto záver považovali za rozporuplný, lebo odvolací súd na jednej strane tvrdil, že určenie výšky nároku na náhradu škody úvahou súdu musí mať podklad v zistení skutočností, ktoré umožnia určité kvantitatívne posúdenie základných súvislostí, ale na druhej strane neuvádza žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré bolo treba výšku škody ustálenú súdom prvého stupňa znížiť o konkrétnu sumu. Nesúhlasili ani s rozhodnutím odvolacieho súdu o trovách konania.

Žalovaný navrhol dovolanie odmietnuť.

Vedľajší účastník navrhol dovolanie žalobcov ako neprípustné (§ 238 ods. 5 O. s. p.) odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.). Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.).

Z porovnania rozsudkov prvostupňového súdu a odvolacieho súdu je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene rozsudku súdu prvého stupňa , odvolací súd v skutočnosti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcom 796, 65 € s úrokom z omeškania 12, 5 % ročne od 29. 10. 2003 do zaplataenia a zmenil ho len vo výroku, ktorým žalobu v časti istiny 199, 17 € (rozdielu medzi sumou priznanou súdom prvého stupňa 995, 82 € a odvolacím súdom priznanou sumou 796, 65 €) s úrokom z omeškania 12, 5 % ročne od 29. 10. 2003 do zaplataenia zamietol. Z hľadiska prípustnosti dovolania možno za zmeňujúci výrok rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom považovať iba taký výrok rozsudku, ktorým odvolací súd vecne zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa o predmete sporu a nahrádza ho svojím iným rozhodnutím vo veci samej. V porovnaní s výrokom rozhodnutia prvostupňového súdu musí ísť o iné, rozdielne rozhodnutie vo veci (R 12/1994). Z uvedeného vyplýva, že rozhodujúcim nie je formálne hľadisko , t. j. ako odvolací súd označil výrok svojho rozhodnutia, ale vecné hľadisko t. j. výsledkom porovnania oboch výrokov rozsudkov je uvedená odlišnosť.

Žalobcovia podali dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti t. j. v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcom 199, 17 € tak, že v tejto časti žalobu (s príslušenstvom) zamietol.

Podľa § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach , v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom

trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

V danej veci bolo dovolaním žalobcov napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 199, 17 €, ktorá suma nedosahuje trojnásobok minimálnej mzdy v čase podania žaloby. Minimálna mzda v deň podania žaloby t. j. 14. 10. 2003 bola v zmysle nariadenia vlády č. 400/ 2003 Z. z. stanovená sumou 6 080 Sk (201, 82 €) a jej trojnásobok predstavuje sumu 18 240 Sk (605,46 €). Preto je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti podľa uvedeného ustanovenia § 238 ods. 5 O. s. p. neprípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či to už účastník namietala alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona je potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto ustanovení dovolací súd nezistil a dovolatelia ju ani nenamietali.

Pokiaľ žalobcovia namietali, že rozsudok odvolacieho súdu (v napadnutej časti) spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu

aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia žalobcov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcami vytykané skutočnosti by mohli mať za následok (nanajvyš) vecnú nesprávnosť rozsudku v uvedenej napadnutej časti, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v prejednávanej veci nešlo). To isté sa týka aj tzv. inej vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov v súlade s § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd v dovolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože nepodal návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. a. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta